

MKj/mn

LAUSUNTO

20.8.2010

JUKO ry
Rautatieläisenkatu 6

00520 HELSINKI

Kunnat ja kilpailuneutraliteettiryhmän esitys

Suomi joutuu muuttamaan lainsäädäntöään Euroopan unionin kilpailua koskevien määräysten mukaiseksi. Käytännössä tämä tarkoittaa kuntalain muuttamista kunnallisten liikelaitosten osalta. Kunnallisten liikelaitosten aseman katsotaan nykytilassa olevan kilpailua vääristävä, koska liikelaitokset eivät voi mennä konkurssiin.

Lakiehdotus sisältää kunnille asetetun yhtiöittämisvelvollisuuden sellaisen toiminnan osalta, jota harjoitetaan kilpailutilanteessa markkinoilla. Ehdotus sisältää myös luettelon niistä tehtävistä, joita ei katsota suoritettavan kilpailutilanteessa markkinoilla. Tämän lisäksi yhtiöittämisvelvollisuutta rajoitetaan luettelolla poikkeuksista, joita noudatetaan, vaikka toiminnan katsotaan tapahtuvan kilpailutilanteessa markkinoilla.

Ehdotuksessa pidetään mahdollisena yhtiöitettävän toiminnan siirtämistä myös muun kuin yhtiön hoitoon. Näitä muita organisaatiovaihtoehtoja olisivat yhdistys, osuuskunta ja säätiö. Yhdistyksiä tai säätiöitä ei kuitenkaan ole tarkoitettu elinkeinotoiminnan harjoittamiseen, josta syystä nämä organisaatiomuodot tuskin täyttävät komission vaatimusta liikelaitosten muuttamisesta tavanomaisiksi yrityksiksi. Lakiesityksen 2 a §:n ensimmäistä momenttia olisi tästä syystä muutettava niin, että yhtiöittäminen tarkoittaa vain nimenomaisesti yhtiömuotoon siirrettävää toimintaa.

Ehdotuksen 2 a §:n 2 momentissa on luettelo, jonka sisältämiä toimintoja ei pidetä kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvana. Kuusikohtaiseen luetteloon ei ole huomautettavaa, koska mainitut toiminnat perustuvat välittömästi laissa annettuihin velvollisuuksiin.

Ehdotetun lain 2 b §:ään on sisällytetty yhtiöittämisvelvollisuutta koskevat poikkeukset. Nämä ovat siis tapauksia, joissa siitä huolimatta, että toiminta tapahtuu kilpailutilanteessa markkinoilla, kunnan ei näitä toimintoja tarvitsisi yhtiöittää.

2 a §:n 1 momentin 1-kohdan mukaan toiminnan ollessa vähäistä, sitä ei tarvitsisi yhtiöittää. Tämänkaltainen määräys on tarkoituksenmukainen, kunhan markkinoilla toimiminen yksityiskohtaisten perustelujen mukaisesti on satunnaisluonteista.

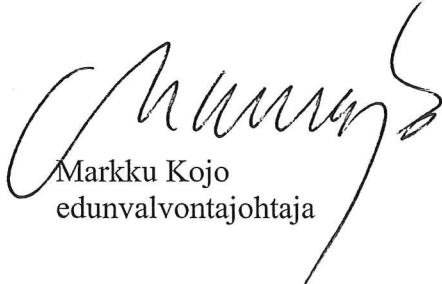
Sen sijaan ehdotetun 2 b §:n 1 momentin 2-kohdan säännös, jossa kunta voisi ilman yhtiöittämisvelvollisuutta tuottaa palveluja lain perusteella toisella taholle tai osallistua tarjouskilpailuun, näyttäisi olevan niin voimakkaasti pääsäännön kanssa ristiriidassa, että tämä säännös tulisi poistaa. Kunta voi osallistua tarjouskilpailuun, kunhan se tapahtuu kilpailuneutraalissa organisaatiomuodossa.

Myös 2 b §:n 1 momentin 3-kohta, jossa kunta saisi tuottaa tukipalveluja kuntakonserniin kuuluvalla tytäryhteisölle, on ongelmallinen. Tämänkaltainen säännös on mahdollinen, mikäli mainittu tytäryhteisö ei toimi kilpailutilanteessa markkinoilla. Muussa tapauksessa kunta kilpailua väärillä tavalla saattaisi tukea konserniin kuuluvaa tytäryhteisöään.

Ehdotuksen 2 b §:n 1 momentin 5-kohtaa koskee vastaava huomio siitä, ettei kunnan tuki toimitilojen vuokraamisessa saa vääristää kilpailua.

Ehdotuksen 2 b §:n 2 momentin säännös, jossa tehtävää ei katsottaisi hoidettavan kilpailutilanteessa markkinoilla, jos kunta osallistuu oman kuntansa järjestämään tarjouskilpailuun, on pidettävä huomattavasti pääsäännöstä poikkeavana. Suomen Lääkäriliitto ehdottaa säännöksen poistamista. Ehdotetun säännöksen perusteluna on käytetty sitä, että tällä tavoin kunta voisi mitata oman toimintansa tehokkuutta ja että vastaava säännös koskee valtioliikelaitoksia.

Ehdotuksen 8 §:ssä esitetään, että aluehallintovirastot toimisivat valvovana viranomaisena. Suomen Lääkäriliiton käsityksen mukaan kilpailuvirasto olisi kuitenkin aluehallintovirastoja tarkoituksenmukaisempi valvoja asiassa. Yhden viraston kautta on todennäköisemmin helpompaa toteuttaa yhdenmukaiset periaatteet koko valtakunnan alueella. Ainakaan resurssipula, joka koskenee sekä kilpailuvirastoa että aluehallintovirastoja, ei voi olla peruste, jolla valvova viranomainen valitaan.



Markku Kojo
edunvalvontajohtaja